

Ram Sarup Bawa v. The State of Punjab, etc. (Sodhi, J.)

ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਰਦ ਦੇ ਅੰਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀਰਜ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਪੂਰਨ ਸੰਜੋਗ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(10) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤੀ ਨਪੁੰਸਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਬੀ ਏਵੀਡਬਲਿਊ.ਏ.- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1406.

6 ਜਨਵਰੀ 1972 ਈ.

ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ (1952)- ਨਿਯਮ 68 —ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ— ਕੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ—ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ—ਕੀ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 68 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਬੋਲਗਾਮ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ। ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸਟ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਨਿਯਮ 68, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਭੁਲੇਖੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 2 ਅਤੇ 3)

226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਮੰਦਾਮੁਸ, ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੰ. 2201-5DLG-71/2951 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਮਿਤੀ 26 ਫਰਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ, ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਨੂੰ ਐਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ, ਰਾਮਪੁਰਾਫੂਲ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਮਪੁਰਾਫੂਲ ਦੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨ।

ਡੀ.ਐਸ.ਨੇਹਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਐਸ ਓਐ , ਜੇ.—(10 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 23 ਜੂਨ, 1970 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 236 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 52 ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਆਦਿ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 59 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਏ

• ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ : -

“ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ।”

(2) ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੱਥ ਦੱਸਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਅਕਤੂਬਰ 1967 ਵਿੱਚ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, 1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3014 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਿਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 236 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2309 ਆਫ 1970) ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਸ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਨਿਯਮ 68, ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 236 ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 68 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 17 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਐੱਚ') ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ 18 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।, ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 247 ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਤਰੀ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ "H/I" ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ "H" ਅਤੇ "H/I" ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ ਨੇ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਐਨੈਕਸਚਰ "H/I" ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਦੀ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 16 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ (ਅਨੈਕਸਚਰ "H") ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਨੀਤੀ ਦਾ ਸਕੋਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਾਂਚ ਨਾਲ

ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 236 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ ਲਈ ਚੋਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਨ, (1) ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ (2) ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੁਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਨਿਯਮ 52 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ " ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਯਮ ਇਸ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਨਿਯਮ 53 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਪੰਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯਮ 54 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਖਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮ 59 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਚੋਣ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਨਿਯਮ 63 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"63. ਚੋਣ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ-

(1) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ-

(a) ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਉਪ-ਧਾਰਾ (i), (ii) ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਕੋਈ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ; (iii) ਜਾਂ (iv) ਨਿਯਮ 51 ਦੀ ਧਾਰਾ (a) ਦਾ com ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
mitted, ਜ

(c) ਕੋਈ ਪਦਾਰਥਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ

(d) ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਕਾਰਨ ਚੋਣਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ

ਨਿਯਮ 51 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਜਾਂ (ii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ

Ram Sarup Bawa v. The State of Punjab, etc. (Sodhi, J.)

ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

{2} ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ' ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੇਕਰ-

(a) ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ

ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ , ਅਤੇ

(c) ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲ ਮਾਮੂਲੀ, ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ

(d) ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ। — ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਇਲਾਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਖਰਚਾ। ਉਸਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ।

(3) ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, IftheDoCommission1 ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 3 ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਮੀਦਵਾਰ, ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਯਮ 63 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਨਿਯਮ 68 ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਬੋਲਗਾਮ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 68 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟਿੰਗ ਵਪਾਰੀ ਨਿਯਮ 68 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ 4 ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 59 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਰਧ-] ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ, ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਭੁਲੇਖੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ

ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਬਾਵਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਦਿ (ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

-ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(4) ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਅਨੁਵਾਦ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਬੰਧ "H/I" ਹੈ, ਮੰਤਰੀ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 236 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ 68 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਜਾਂ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 17 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅਨੈਕਸਚਰ "H") ਨੂੰ ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 18 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ 24 ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਸ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੋਬ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਜੋ ਕੇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ, ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਚੋਣ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਪੱਖ ਖੋਜ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

5& ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੋ ਰਹੱਸ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੈਅ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 150/-।'

ਬੀ ਐਸ. ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਬਲ ਰਾਜ ਤੁੱਲ ਜੇ.

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ।-ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟਡ ਲੁਧਿਆਣਾ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3340.

12 ਜਨਵਰੀ 1972 ਈ.

ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ (19VD ਦਾ XIV—ਸੈਕਸ਼ਨ 17, 17-ਏ ਅਤੇ 20(3)

ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ - ਕੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਅਵਾਰਡ-ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਦੌਸਿਆ-ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਰੁਕੀ - (30) ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ - ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਐਕਸਪਾਰਟ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ

ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। (ਪੈਰਾ ੫)